

NAŠA MOČ

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA

Naročnina znaša: celoletna 4 K, poluletna 2 K, četrletna 1 K; posamezna številka 10 vin.

Uredništvo in upravništvo: Kopitarjeva ulica številka 6

Izhaja vsak petek

Št. 31.

V Ljubljani, 2. julija 1915.

Leto X.

Podržavljenje kupčije z žitom in moko.

Slovenska krščanska socialna delavska organizacija je vedno in vedno zahtevala, naj se podržavi vsa kupčija vsaj z žitom in z moko. Znano je, kako so vsled vojske strašno poskočile cene žitu in moki osobito v naši državi. Na Hrvaškem in na Ogrskem so na boljšem. Pri nas stane koruza 48 kron, na Hrvaškem pa 27, pri nas pšenica 60 kron, na Hrvaškem pa 42 kron. Seveda so te cene v kupčiji na debelo, a primer nam dokazuje, da smo glede na draginjo pri nas veliko na slšem, kakor so na Hrvaškem in pa, kakšne velikanske dobičke so morali delati tisti, ki prodajajo moko in žito.

Podržavljanje ali monopoliziranje žita in pšenice se izvede po takozvani vojni žitni obratni družbi, ki bo nakupovala in razdeljevala žito in moko. Na Dunaju ustanove osrednji urad in osrednji svet, v katerem naj bi bila po svojih zaupnikih vsekakor zastopana tudi Jugoslovanska Strokovna Zveza. Ta urad bo razdeljeval žito in moko po posameznih deželah. Kupčija na drobno bo navezana na krušne znamke. V posameznih deželah lahko deželne oblasti ustanove deželne svete. Upajmo, da se v nameravane deželne svete imenujejo tudi zaupniki naše J. S. Z. in naših organizacij konsumentov.

Deželna oblast uredi prodajo moke na drobno in se lahko opira na občine in na posameznike. Upajmo, da se pri tem ne prezro naše organizacije konsumentov.

Z vsemi podrobnostmi se za danes ne pečamo z velevažnim vprašanjem podržavljanja žita in moke in se podrobno popečemo z vso velevažno zadevo v bodoči številki našega lista.

Končno omenjamo, da so se v ponedeljkovi seji načelstva J. S. Z. storili važni ukrepi po poročilu poslanca dr. Kreka glede na želje in prošnje slovenske krščanske soc. delavske organizacije z ozirom na novo postavlo o podržavljenju žita in moke. O vsem tem poročamo, ko načelstvo J. S. Z. izvede v tej seji storjene sklepe.

—o—

Slovenski železničar.

Odpočitni dopusti pri pruskih železnicah. Pruski železniški minister je določil, da v sedanjem času ni mogoče uradništvu in uslužbencem postreči s počitnimi dopusti v normalni izmeri. Vendar pa se uslužbencem, ki so vsled njih naporne službe odpočitka res potrebni ter zanj prosijo in službene razmere količkej dopuščajo, lahko dovoli prikrajšan dopust. Splošnih določil glede izmer ni mogoče izdati, temveč se sklepa v slehernem posameznem slučaju z ozirom na položaj. Čezpolovica normalnih dopustnih dni sploh ni mogoča. Dovoljeni dopusti naj se razvrste na mesec maj pa do vštetega oktobra. Prošnje delavcev, ki rabijo dopust za oskrbo posedanega ali najetega polja in pospravo prirastkov je v prvi vrsti uslišati, kaj takega bi tudi pri nas lahko mogoče bilo, tudi naši železničarji opravljajo naporne službe, katerim bodo brez odpočitkov prej ali slej podleгли.

Po stiski do pameti. Okroglo 40 tisoč švicarskih železničarjev je organiziranih v različnih strokovnih organizacijah s stalnimi tajniki in uredniki in devetimi strokovnimi časopisi. Vse te organizacije pa so združene v zvezo švicarskih železničarjev, ki v sedanjih oblikah ni nič drugega, kakor velik prazen okvir. Sedanja svetovna vojska, ki seje povsod svoje žalostne posledice, je tudi Švicarje zadela v živo meso in jim nakopala trdo postopanje od strani Zveznega sveta in zveznih železniških uprav, jih je streznila, da je večina organizacij sestavila skupno spomenico, obsegajočo sedemnajst pomembnih pritožb in obenem sklenila zasnovati si močno osrednjo zvezo z enim samim in dnevno izhajajočim glasilom. Tovarišem Švicarjem želimo v njihovem boju za svoj obstoj kar največ vstrajnosti in sreče. Zbližanje raznih, tako kakor tudi pri nas v marsičem a vedno le umetno-formelno nasprotujočih si strokovnih organizacij, je prva in najvažnejša podlaga temu, da pride stan železničarjev kdaj do tiste veljave, ki mu v socialnem oziru gre. V boju za svoje pravice naj bi bili železničarji kot taki ena sama masa; narodna, politična in verska naziranja

naj bi se reševala izven strokovnih organizacij, pa bi vladal v gmajni mir in se razcvital napredek.

Pomen železnic v vojski je sprevidel že leta 1870 sloviti nemški vojskovodja grof Moltke. Njegovemu razumu in nemalo tudi vplivu se ima današnja Nemčija zahvaliti, da stoji glede transportnih sredstev med vsemi državami skoroda na prvem mestu. Marsikatera progla se je začela takrat zidati zgolj iz strateških ozirov, je pa danes temelj blagostanja prebivalstva svojega področja. Kratko pred svojo smrtjo, ko je Moltke razdeljeval svoje premoženje, se je spomnil še domovine, rekoč okoli stoječim: »Prosim Vas, ne gradite trdnjav, temveč gradite veliko železnic«. Sedanja svetovna vojska je najlepši dokaz, kako prav je sodil ta stari general. Najmočnejše trdnjave niso več kos modernemu orožju uspešno kljubovati, pač pa je zmagovalec tisti, ki svoje čete lahko in naglo po železnici po potrebi razvrsti ter jih lahko zalaga z živežem in municijo. To je nepobita resnica, ampak k tej blagotvorni napravi pripadajo pa tudi železničarji, za katere se tako malo kdo zmeni. Ali se bo znašel kdaj general, ki bi v prid teh trpinov izgovoril kako zgodovinsko besedo? Upamo sicer, toda zelo previdno.

George Stephenson je ime moža, ki je leta 1813-1814 izumil prvo parno lokomotivo za prevoz premoga iz rudnika Killingworth, v katerem je bil uslužben kot inženir. Veliko število različnih modelov je prišlo takrat na dan, med njimi tudi taki bi po današnjih varnostnih paragrafihi spravili izumitelja lahko v norišnico ali pa v kajho. Bistrogledni vladni organi in veliki industrijci so bili koj od začetka prepričani, da cvete Stephensonovemu izumu velika bodočnost in iz tega je mož črpal pogum, da je z vsemi svojimi duševnimi močmi in gmotnimi sredstvi nadaljeval započeto delo in si v to svrhu postavil celo malo tovarno. Lastniki premogokopov so prvi spoznali velik pomen parne sile za prevoz premoga ter so po daljšem sem in tja zgradili leta 1825 proggo Stockton—Darlington, ki je bila dne 27. septembra izročena prometu. George Stephenson je bil že od začetka gradbe tehnični vod-

ja del, promet pa je začel s sedmimi lokomotivami njegovega zadnjega izuma. Prvi vlak na tej progi je sestel razen lokomotive še iz šestih vagonov premoga in moke, enega voza za dostojanstvenike, edenindvajsetih voz za drugo občinstvo in na koncu še šest voz premoga, skupaj 34 voz. Obtežen je bil z 90 tisoč kg blaga in 430 osebami ter je dosegel 19 km brzine na uro. Dasi ravno je ljudstvo to novost na vse pretege preklinjalo, da bi prej ko slej vse skupaj vrag vzel, je bil vendar nad vsa pričakovanja vesel, kajti bilo je prvokrat, da je parni stroj vlekel tako težo s tako brzino in ravno radi tega bilježi zgodovina 27. dan meseca septembra leta 1825 kot rojstni dan železnice. Letno količino premoga, ki ga bo mogoče prepeljati, so prvotno proračunali na 100 tisoč ton, pa so v najkrajšem času dosegli petkratno množino. Promet, oziroma obrat je bil mešan, to se pravi, vršil se je s konji in z lokomotivami, in ker je bil v privatnih rokah, je umljivo, da je med vozniki — o strojevodjih in sprevodnikih današnjega obrisa od takrat pač še ne moremo govoriti — prišlo večkrat do burnih sporov in celo tepežov, katerih so se i potniki radi udeleževali. Pozneje so se zedinili, da se umakne redno ono vozilo, ki je manj natovorjeno in končno je vzela železniška družba ves obrat v svoje roke, je pa še vedno porabljala poleg parne tudi konjsko vprego. Med tem časom se je dogradila tudi že proga Liverpool-Manchester, ne da bi bilo že kaj določeno, kako se ima vršiti po njej obrat, ali s paro ali pa z živino. Eni so predlagali konje, drugi, in ti so bili v večini, pa so bili za to, da se postavijo v devetnajstih odsekih stalni parni stroji, ki bi vlečli vlake s pomočjo vrvi. Leta 1828 so šele začeli študirati, kak obrat bi bil boljši in prva

tozadevna komisija je podala take nasvete, ki so vladi glavo še bolj zmešali. Druga taka komisija v marcu leta 1829 je nasvetovala, da se obrat s konji popolnoma opusti, priporočljivi bi bili stalni parni stroji, vendar pa bi vedno rastočemu prometu lokomotive boljše služile. V tej komisiji je bil tudi Stephenson, ki je bil že od leta 1826 sem v vodstvu te železnice uslužben in on je bil z vso odločnostjo za parne lokomotive. Poudariti pa moramo, da vlada ni bila posebno naklonjena parnemu obratu, še manj pa občinstvo, zlasti mejaši. Slišimo nekaj abotnih in smešnih ugovorov in sprevideli bomo, kako so ljudje takrat mislili o napravi, brez katere bi danes, ko ni minulo še 100 let, niti živeti ne mogli več. Že ko se je imenovana proga začela zidati, se je sestel krog veleumnih glav ter navedel vladi vzroke, iz katerih se gradbe železnic naj kratkomalo in sploh prepovejo. Rekli so: Vlaki bodo motili naše krave na paši in kokoši tako preplašili, da ne bodo več mogle mirno jajca leči. Lokomotive razširjajo strupen dim, ki bo vse ptice uničil. Na nebu se bodo napravile črne saje, da solnčni žarki ne bodo več mogli prodreti na zemljo in iskre iz lokomotiv bodo požgale vse bližnje hiše in gozde. Potniki so v veliki nevarnosti za življenje, kajti kotel se vsak hip lahko razleti. Poljedelstvo mora prenehati biti, ako se z železnicami odpravi vprežna živina, ki rabi sicer pridelano krmo. Da se vsi ti ugovori stvarno pretehtajo, je vlada imenovala zopet poseben svet. Ko je nek član teh razsodnikov pri seji Stephensona vprašal, če se konji lokomotive ne bodo bali, kadar bo kotel razbeljen in rudeč, je ta mirno in šaljivo odgovoril: »Mislim, da ne, konji bodo pač mnenja, da je kotel rudeče pobarvan.« Recimo, modruje dru-

gi član komisije, vlak bo peljal z brzino 10 do 12 milj na uro in bo srečal vola, ni li to nad vse nevarno? »Seveda je nevarno,« odgovori Stephenson s porogljivim nasmehom, »toda samo le za vola.« Stephensonov predlog za parno obratovanje je obveljal in on sam je bil imenovan za obratnega vodjo te proge.

Treba je torej bilo začeti misliti na lokomotivo, ki bo nalogi kos. Dne 20. aprila 1829 je angleška vlada razpisala nagrado 500 funtov šterlingov za najboljši izum, ki naj bi bil do 1. oktobra istega leta na liverpoolskem kolodvoru pripravljen za preizkušnjo. Pogoji za takratne tehnike niso bili lahki. Nova lokomotiva ne sme tehtati čez 6000 kg, svoj dim naj bi požirala sama in po vodoravni progi naj bi vlekla najmanj 20 tisoč kg tovora z brzino 16 km na uro.

K temu tekmovanju je poklical George Stephenson svojega sina Roberta iz Amerike in oba sta zgradila lokomotivo, katero sta imenovala »Rocket«. Njuna glavna skrb je bila, da ustrežeta vladi in pa mejašem glede dima, vse drugo pa sta prepustila sreči in ta jima je bila nad vse pričakovanje mila. Dim sta namreč speljala iz dimnika nazaj v kurišče in s tem sta nevedé dosegla živahnejši ogenj in vsled tega močnejšo paro. Pravočasno sta postavila njujin stroj na določeno mesto in z njima vred še tri drugi tekmeči. Od teh sta morala dva od preizkušnje odstopiti, ker so njihovi stroji imeli hibe, katere je trebalo popraviti. Predpreizkušnja se je vršila 6. oktobra 1829. Stephenson je z svojo 4500 kg težko lokomotivo in enim vozom, zasedenim s tridesetimi osebami prevozil 38 do 48 km na uro. Ob celi progi so ga številne množice ljudstva navdušeno pozdravljale. Pri glavni skušnji dne 8. oktobra je dosegel mož še lepše uspe-

Prepozno.

Jera je bila dobra mati in ljubeča žena. Njegova žarka ljubezen, njegova nesebičnost in samozavestno zasledovanje idealov, predvsem pa sreča materinstva so prerodile preje razvajeno deklico, ki je vzcvetela med samimi rožami. Toda gorja še ni poznalo njeno srce in o bolesti in solzah in hotela nikdar čuti. Včasih, kadar jo je zrl tako srečno in solnčno, so zašepetale njegove ustnice: »Marija«. Položil je v to ime vse, kar združi v sebi simbol svetega materinstva.

Ono jutro, ko je stal na pragu žene sobe, se je bila ona pravkar sklonila nad svetlorumenimi narcisnimi cvetovi. Zlati solnčni žarki so obsipali njeno vitko telo, njene lase, ki so se svetili kot rumene narcise. V njegovih sicer tako hladnih očeh se je zaiskril žarek obožujoče ljubezni. Jerina prijateljica, ki je bivala prav te dni pri njih in je sedaj sedela ob oknu in čitala, je ujela ta pogled. Ta prijateljica sicer ni bila mamljive zunanosti, a iz njenih lepih oči je zrla lepa globoka duša. In nehote se je zazdelo vsakemu, ki jo je videl, da bi bila morda ona bolj primerna žena resnemu doktorju. Pri

krstu je kumovala mali doktorjevi hčerki. Kumovala! Ona, ki bi bila sama najlepša mati, ona, v kateri je vse hrepenelo po takem nežnem bitju, po sreči materinstva.

»Ljubica,« se je oglasil dr. Brand, »telegrafično sem poklican v B. Stvar je nujna, popoldne se moram odpeljati in ne vem, če se bom vrnil zvečer.

»Kako dolgočasno je to. Danes sprejema Mira in obljubila sem ji, te privedi seboj. Kako me jezi, da bom morala iti sama. Pa če ne moreš, ne moreš. Kako ti ugajajo te narcise. Kadar koli jih pogledam, bi hotela zbežati domov k svojim rožami.«

Zdravnik je obstal. Zvonec je zopet zapel.

»Tu sem, prosim, tu notri.«

»Jera, veš kaj, pojdi z menoj v B. Počakala me boš v hotelu. Morda bom do sedmih že gotov. Skupaj bova večerjala. Če ti bo drago, greva potem na izprehod ali pa na koncert. Telefoniral bom, naj nama pridrže dva sedeža. Lepe glasbe že dolgo nisva skupno uživala.«

Govoril je naglo, proseče.

Spodaj je zopet zazvonilo.

Spustila je narciso, ki jo je potegnila iz vaze, zasmejala se in rekla:

»Ivan, česa si vsega ne spomniš. B. je sicer nebeško lep kotiček, posebno v zgodnji spomladi. Ali se še spominjaš, ko sva bila zadnjikrat tam, koliko vijolic sem si natrgala takrat. Pa človek ne more vedno, kar bi hotel. Danes moram k Mimi. In ti bi se bil res lahko potrudil vsaj ob enajstih nazaj. Ob enajstih me boš še tam dobil.«

In prijateljici se je zazdelo, da je pobledele pri teh Jerinih besedah doktorjevo lice. Trudnost je legla na ta obraz.

»Jera, mene čaka naporno delo. Ljubo mi bilo, če bi me pričakovala. Živel bom v nadi, da me pričakuješ, kaj ne, ljubica!«

Prijateljica je vzdignila glavo. Sicer tako samozavesten, 40letni mož, zdel se ji podoben trudnemu otroku, ki išče pokoja in miru v ljubečem naročju. Čakala je na Jerini odgovor.

»Kaj za Boga te vendar čaka?«

Povedal ji je, slučaj težak, usodepoln, da se je stresla prijateljica, Jera pa je odgovorila:

»Le dobro opravi, zaslovel boš še bolj. Ali moraš danes dopoldne sprejemati paciente?«

he s svojo »Rocketo« in je ostal zmagovalce; tekmovalci so morali brezpogojno odstopiti. Liverpoolska železnica pa ni bila samo preskušeno torišče za vlačno silo, temveč tudi kot predpoda za gradnjo novih železnic. Na podlagi vsestranskihkušenj, ki jih je vlada tukaj doživela, se je začela železniški obrat urejujoča zakonodaja. Prvi odlok določa razdaljo obeh tračnih na 4 čevlje in 8 in pol palcev. Gotovo je to nasvetoval in dosegel zopet inženir George Stephenson in prav je torej, da se zgodovina tega moža z vsem spoštovanjem spominja ter ga imenuje, očeta železnic.

Vojni dogodki

od 22. do 28. junija 1915.

Severno bojišče. 22. junija je druga avstrijska armada pod poveljstvom generala Böhm-Ermollija po težkih bojih **osvojila Lvv**, ki je bil od 3. septembra 1914 v ruskih rokah. Zvezne čete prodirajo dalje. Fronta teče od besarabske meje med Prutom in Dnjestrom in potem ob Dnjestru, zapadno mimo Halisza, kjer se vrše posebno trdovratni boji, čez Bukaczow, Chodorowo, Bobrko, kjer so bili Rusi dne 6. junija zopet vrženi iz svojih postojank na zelo obsežnem prostoru, mimo Jariezowa ter vzhodno od Zolkiewa in Rawa-Ruske proti Tanewu, odtod po desnem bregu Sana — na levi strani Sana ni nobenega Rusa več — čez Vislo in Zawichost, Orazow, Sienna in Ilžo. Od 12. do 22. junija so zavezne čete ujele 37 ruskih častnikov in 58.800 mož, od tedaj pa zopet mnogo tisoč, tako na primer samo pri zavzetju postojank severozahodno od Rawa-Ruske dne 26. junija 33000 mož.

»Ko bi ti mogla jaz pomagati,« se je oglašila prijateljica.

Doktor se nasmehne.

»Hanica, delam rad, samo miru rabim potem in malo ljubezni« in pogledal je svojo ženo. »Ali boš šla z menoj vsaj popoldne.«

»Ne morem, dragec, res ne morem. Obljubila sem malima, da se bomo skupaj igrali. Sam si me vedno učil, da moramo dano besedo izpolniti. Pa da moraš ravno danes iti. In zvečer ta pusti sprejem pri Mimi. Res ne morem, ne morem.«

»Je že dobro, Jera,« je rekel povsem mirno doktor. »Opoldne me ne pričakuj. Sanders bo že preskrbel in mi kaj dal v ročno torbico.«

Odšel je s hitrimi koraki po stopnjicah v svojo sobo.

Prijateljica je odložila list in dolgo zrla predse.

»Veš, Hanica, z Ivanom imam včasih prave težave.«

Hanica je vedla, da Jeri ni dobro ugovarjati, ugriznila se je v ustnice in rekla za nekaj časa: »Nadarjen je, tak ni, kot je večina.«

Jera se je naglo ozrla proti njej.

Na **nemško-ruski fronti** ni bilo večjih dogodkov; nemško najvišje armadno vodstvo je poročalo o bojih južnovzhodno od Chorzele (ob Oržihu blizu pruske meje), kjer so Nemci na več mestih osvojili ruske postojanke, ob Omulowu, kjer so Nemci 23. junija osvojili neko vas, a jo naslednji dan zopet zapustili, vzhodno od zgornje Dubise, kjer so Nemci zavrnilo ruske napade, severozahodno od Sawl in severozahodno od Kuršany, kjer so bili istotako odbiti ruski napadi.

Zapadno bojišče. 22. junija so Nemci zopet obstreljevali Dunkirchen in več flandrijskih zbirališč sovražnih čet. Pri Duxmuidnu so odbili sovražne napade; ravnotako pri Givenchi in severno od prekopa La Basse. Glavni boji se vrše še vedno na črti Souches, kjer so Nemci napredovali, višina Loretto, kjer so vrgli Nemci sovražnika iz vzetega jim jarka na vzhodnem pobočju. Neuville in Labyrinth (vse severno od Arrasa), kjer so Nemci odbili vse sovražne napade. 26. junija so Nemci zopet obstreljevali Arras. — Pri Souainu (jugovzhodno od Reimsa) so Nemci razstrelili dele sovražne postojanke, pri Perthesu, na zahodnem robu Argonov so Nemci precej napredovali. — Na višinah ob Mozi se vrše tudi boji; Nemci so na več mestih napredovali. V Vogezi so Nemci osvojili višino pri Ban de Sapt in ujeli precej sovražnikov; Metzeral ob reki Fecht (jugozapadno od Münstra) so Nemci izpraznili.

Jugozapadno bojišče. Naše brambne postojanke drže na celi črti kakor neprodiren zid; Italijani ne morejo nikjer prodreti. Ob tirolski in koroški meji so bili večinoma le artiljerijski boji; italijanski napad na Mali Pal pri prelazu Plöcken je bil odbit. Na utrjenem obmejnem prostoru Naborjet-Bovec in ob krnskem grebenu so bili vsi italijanski napadi zavrnjeni. Ravno tako so bili Italijani tepeni ob celi spodnjesoški fronti; zadnji čas posebno obstreljujejo utrjeno predmestje pri Gorici in pa Komensko planoto. Gorico so bombardirali tudi iz zraka, a brezuspešno. Pač pa so naša pomorska letala poškodovala kolodvora v Bari in Brindisi. Naše torpedovke so pa uspešno obstreljevale skladišča in zgradbe v Monopoli. 26. junija je naš podmorski čoln v severnem Jadranskem morju potopil neko italijansko torpedovko.

Na **južnovzhodnem bojišču** nič novega.

V **Albaniji** so Srbi 24. junija zasedli Drač, Črnogorci pa Skader (22. junija).

Glasnik

Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze.

ŽENSKÉ V Kvirinalu.

Naše bravke bo gotovo zanimal sledeči članek, ki govori o vplivu žensk na italijanskem dvoru. Posnet je po nekem dunajskem listu. Člankar izvaja: Splošno se ne more trditi o kaki vladajoči skupini dvorjanov na itali-

janskem kraljevskem dvoru. V sedanjem trenutku še manj, ker je dokazano, da so se najuglednejši dostojanstveniki italijanskega kraljevskega dvora zavzemali do zadnjega brez strahu za to, da bi se Italija ne udeležila vojske. Za mir se je zavzemal minister kraljeve hiše Mattioli-Pasqualini, kakor tudi prvi kraljev pobočnik generalni poročnik Brusati, o katerem govore Italijani, da je lastnik obeh ključev do kraljevega srca. Podpiral je z vso silo Giolittija, ki se je, kakor znano, zavzemal za mir. Najožja moška okolica italijanskega kralja se je torej zavzemala za mir.

Iskati moramo nagibov, ki so napotili kralja, da se je odločil za vojsko, drugod. Ne dvomi se več, da so kumovale vojski ženske na italijanskem dvoru. Italijanska kraljica Helena v 15 letih, odkar je kraljica, ni nikdar javnosti dala povoda, da bi sumila o tem, da v politiki spletkari. Ona je, kakor se trdi, vzorna žena in zgledna mati. Navidezno je živela le svoji rodbini in delom usmiljenja, baže tudi zato ne, ker z njeno rodbino kralj ni napravil dobrih izkušenj. Denarne nečedne kupčije gotovih črnogorskih princov v Rimu so dale povod velikim govoricam v Rimu. Brezobzirno se je nekoč obnašala tudi črnogorska kraljica Milena, ki, ko je nekda v Rimu zbolela, je takoj odpotovala iz Rima na Dunaj, češ, da zaupa edino le dunajskim zdravnikom. Tudi kralj Nikita ni storil ničesar, da bi bile razmere med italijanskim kraljem in njegovo rodbino pristržne. Na drugi strani so pa ruski politiki spretno in potrpežljivo izrabljali tesne zveze med ruskim in črnogorskim dvorom, da so italijanskega kralja spravili osobito glede na Balkan v nasprotstvo z Dunajem. Italijanska kraljica je pač pod vplivom svoje v Rusiji omožene sestre vplivala vsak dan na kralja, da ga je končno pridobila za politiko, katere se je oprijel zadnjo uro in je z njo vse presenetil. Svojega smotra bi kraljica Helena morebiti ne bila dosegla, če bi se ne bila, kar je tudi vse zelo preseglo, kraljica mati Margareta se ne odločila za vojno stranko in če bi ne bila za njo nastopila z vsem svojim vplivom, ki sicer ni vedno enak, a ki je v odločilnih trenutkih še vedno odločil in tudi zdaj prečrtal Giolittijev poizkus, da ohrani mir. Zakaj da je prestopila v tabor sovražnikov trozveze kraljica mati, ni še pojasnjeno. Znano je iz njene preteklosti, da je zelo pristržno občevala s cesarjem Frideri-

Škodljivo

učinkuje mrčes v kuhinji, kleti, vrtu, vinogradu, hiši in hlevu; zato se mora stenice, bolhe, uši, muhe, ščurke, grile, molje in drugi mrčes temeljito iztrebiti; zakaj s svojim obleženjem smetij in potem jedil razširjajo te živali bolezn, molji, grili, ščurki, peresne uši pa povzročajo škodo v hiši. Stenice, bolhe, uši nadlegujejo ljudi in živali. Ves ta mrčes v stanovanju, kuhinji, hlevu in vrtu pokonča takoj in zanesljivo **Fellerjev pristni mrčesni prašek »Elsa«**, ki prekaša vsa druga sredstva zoper mrčes, 5 velikanskih škatelj K 5—, 1 škatljo kot priložnost k zavoju K 1— pošlje edino pristno **lekarnar E. V. Feller, Stubica Elsa trg šte. 264 (Hrvaško).**

kom in z Viljemom II. Znano je tudi, da je pobožna ženska in ob strogo nevtralnimi politiki sv. Očeta se je sodilo, da nastopi za mir in ne za vojsko. Mogoče je, da je na njo vplivala njena ljubezen nasproti Angliji, ker je dozdej v zunanostih rada posnemala angleške običaje; mogoče tudi, da so vplivale na njo umetno uprizorjene poulične demonstracije in da se je zato bala za prestol sinu, če se ne odneha vojnim hujskačem, ker občuje z ljudmi veliko več, kot njen sin kralj. Vsekakor sta odločili vojsko v Italiji kraljica Helena in kraljica mati Margareta.

Pri nedeljski predstavi v Kino Central v deželni gledališču dne 4. julija je na sporedu lepa drama »Imel sem tovariša«, veseloigra »Gospodična Feldgrau«, več najnovejših kinematografskih posnetkov z bojišč in naravni posnetki takozvanega Stilsferjocha, na katerega se sedaj obračajo napadi Italijanov. Vstopnina je tako nizka, da je obisk deželnega gledališča v nedeljo pač najcenejša zabava. — Prihodnji teden v torek prične s predstavami velike detektivske drame »Zeleni vrag«.

Izdajatelj in odgovorni urednik **Jože Gostinčar**.
Tisk Katoliške Tiskarne.

Moj ljubljenec je

„ELSA-FLUID“

„Nikak čudež! Kolikokrat sem si nakopal vsled prehlajenja ali prepiha bolezen, in ako je bil moj glavo ali zobobol še tako neznošen, ali me je mučil nahod ali trganje po udi, Fellerjev Elsa-fluid, moj ljubljenec, mi je vselej pomagal. A tudi v zdravih dneh vem ceniti njegovo, živčevje osvežujoče učinek, kovanje. Vsakdanje umivanje z njim olepša kožokrepi oči in povzroči dober občutek!“

Tako in enako se izražajo vsi oni, ki uporabljajo redno Fellerjev fluid na priporočilo. Ta dokaz, tako mal in ponižen, brez kričajoče reklame, samo v svarilo pred ničvrednimi ponaredbami zadostuje, kajti prepričali so se mnogi že sami, da Elsa-fluid tudi izpolni, kar obljubi. Pri vsem tem pa je vendar po ceni 12 steklenic stane povsod 6 kron franko.

Zaprte, slab tek, draženje k bljuvanju, gorečica, želodčne težkoče so simptomi, ki jih ne smemo zanemarjati. 6 škatlic Fellerjevih rhabarbara kroglice z znamko „Elsa-kroglice“ stane le 4 K 40 vin. franko. Hišni zdravnik vam rad pove kdaj in kako je uporabljati oboje izdelka. Ampak morata biti prava, katere izdeluje

lekarnar E. V. FELLER, Štubica
Elsa trg šte. 264 (Hrvatsko).

Lekarna „Pri kroni“ Mr. Ph. A. Bohinc
Ljubljana, Rimska cesta šte. 24.

Priporočajo se sledeča zdravila:

Balzam proti želodčnim bolečinam, steklenica 30 v.
Kaplje za želodec, izvrstno, krepljivo in slast do jedi pospešujoče sredstvo, steklenica 40 v.
Kaplje zoper želodčni krč, steklenica 50 v.
Posljalni prašek, proti oginjvanju otrok in proti potjenju nog, škatlica 50 v.
Ribje olje, steklenica 1 krono in 2 kroni.
Salicilni kolodij, za odstranitev kurjih oces in trde kože, steklenica 70 v.
„Sladin“ za otroke, škatla 60 v.
Tinktura za želodec, odvajalno in želodec krepljivo sredstvo, steklenica 20 v.
Trpotčev sok, izvrstni pripomoček proti kašlju, steklenica 1 krono.
Železnato vino, steklenica 2 kroni 60 v in 4 krone 80 v.

Bogata zaloga ženskih ročnih del in zraven spadajočih potrebščin.

F. Meršol LJUBLJANA
Mestni trg 18.

Trgovina z modnim in drobnim blagom.

Velika izber vezenin, čipk, rokavio, nogavio, otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov, žepnih roboev, ovratnikov, zavratalo, volne, bombaža, sukanca itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov in vsakovrstnih drugih risb.

Jepežno blago

Žmerne cene

Cene najnižje.

Pozor, slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in priporočljivi domači manufakturni trgovini

Janko Češnik
(Pri Češniku) LJUBLJANA
Lingarjeva ulica - Stritarjeva ulica

v kateri dobite vedno v veliki izbiri najnovejše blago za ženska in moška oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva.

Cene najnižje.

A. & E. SKABERNE, Mestni trg šte. 10

Velika zaloga manufakturnega blaga, različno sukno za moške obleke, volneno blago, kakor ševijoti, popelin, delen, itd. za ženske obleke. — Perilno blago, cefirji, kambriki, batisti v bogati izbiri. Različno platno in šifoni v vseh kakovostih in širinah; potrebšine za krojače in šivilje. Flanelaste in šivane odeje, različne preproge za postelje, kakor tudi cele garniture. — Novosti v volnenih in svilenih robcih in šalih. Namizni prti, servijeti in brisalke iz platna in damasta.

Priznana nizke cene!

Posebni oddelek za pletenine in perilo. Vse vrste spodnje obleke za ženske in moške, kakor: srajce, hlače, krila, bodisi iz šifona ali pa tudi pletene iz volne ali bombaža. — Največja izbira v nogavicah v vseh barvah kakor tudi v vseh velikostih za otroke. — Predpasniki najnovejših krojev iz pisanega blaga, šifona, listra in klota. Stezniki ali moderci od najcenejših do najfinejših. Fini batistasti, platneni in šifonasti žepni robci. — Zaloga gosjega perja in puha.

Vedno sveže blago!

Velika skladišča v prvem nadstropju

Najboljša, najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6

pritličje, v lastni hiši, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadružniki, temveč tudi

cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po

4 ³/₄ %

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vloženih 100 kron čistih obresti 4.75 kron na leto. Stanje vlog je bilo koncem marca 1913 čez 22 milijonov kron. Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.